

Udkast til samlenotat

SAMLENOTAT
for rådsmøde (retlige og indre anliggender)
den 7.-8. december 2017

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

23. november 2017

S. 4: Dagsordenpunkt 10: Reform af det fælles europæiske asylsystem og genbosætning

- a) Dublin: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (omarbejdning) (Første gennemlæsning)

KOM(2016) 270 endelig

- b) Modtagelsesforhold: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne (Første gennemlæsning)

KOM(2016) 465 endelig

- c) Kvalifikation: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse og om ændring af Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding (Første gennemlæsning)

KOM(2016) 466 endelig

- d) Procedure: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU (Første gennemlæsning)

KOM(2016) 467 endelig

- e) Eurodac: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af [forordning (EU) Nr. 604/2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsskatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne], identificering af en tredjelandsskatsborger eller en statsløs person med ulovligt ophold og om medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodac-oplysninger med henblik på retshåndhævelse (omarbejdning) (Første gennemlæsning)

KOM(2016) 272 endelig

- f) EASO: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur og om ophævelse af forordning (EU) nr. 439/2010 (Første gennemlæsning)

KOM(2016) 271 endelig

- g) Genbosætning: Forslag til Europa-Parlamentet og Rådet s forordning om indførelse af en EU-genbosætningsramme (Første gennemlæsning)

KOM(2016) 468 endelig

= Fremskridtsrapport

Revideret notat. Ændringer er markeret i kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet¹.

¹ Forslagene er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), tredje del, afsnit V. Ifølge protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollen er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

S. 17: Dagsordenspunkt 11: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) og om ændring af forordning (EF) nr. 1987/2006 og Rådets afgørelse 2007/533/RIA og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1077/2011

KOM(2017) 352 endelig
= Generel indstilling

Nyt notat.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.²

² Forslagene er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), tredje del, afsnit V. Ifølge protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollen er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Dagsordenpunkt 10. Reform af det fælles europæiske asylsystem og genbosætning

- a) **Dublin: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (omarbejdning) (Første gennemlæsning)**

KOM(2016) 270 endelig

- b) **Modtagelsesforhold: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne (Første gennemlæsning)**

KOM(2016) 465 endelig

- c) **Kvalifikation: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse og om ændring af Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding (Første gennemlæsning)**

KOM(2016) 466 endelig

- d) **Procedure: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU (Første gennemlæsning)**

KOM(2016) 467 endelig

- e) **Eurodac: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af [forordning (EU) Nr. 604/2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne], identificering af en tredjelandstatsborger eller en statsløs person med ulovligt ophold og om medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodac-oplysninger med henblik på retshåndhævelse (omarbejdning) (Første gennemlæsning)**

KOM(2016) 272 endelig

- f) EASO: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur og om ophævelse af forordning (EU) nr. 439/2010 (Første gennemlæsning)**

KOM(2016) 271 endelig

- g) Genbosætning: Forslag til Europa-Parlamentet og Rådet s forordning om indførelse af en EU-genbosætningsramme (Første gennemlæsning)**

KOM(2016) 468 endelig

= Fremskridtsrapport

Revideret notat. Ændringer er markeret i kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet³.

1. Resumé

Kommissionen har henholdsvis den 4. maj og 13. juli 2016 fremsat to lovpakker om reform af det fælles europæiske asylsystem. Den første lovpakke indeholder forslag til omarbejdning af Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen samt et forslag til forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur. Den anden lovpakke omfatter forslag til en asylprocedureforordning og en kvalifikationsforordning, omarbejdning af modtagelsesdirektivet samt et forslag til forordning om en EU-genbosætningsramme. Med forslaget til omarbejdning af Dublin-forordningen præciseres reglerne for fastlæggelse af den ansvarlige medlemsstat til behandling af en asylansøgning indgivet i EU, og der indføres en obligatorisk omfordelingsmekanisme. Kommissionens forslag til omarbejdning af Dublin-forordningen var senest, på dagsordenen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017 med en præsentation af status. Af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 19.-20. oktober fremgår det, at der skal søges opnået konsensus om reformpakken, og herunder Dublin-forordningen, i løbet af første halvdel af 2018. Der ventes alene en kort og overordnet statusrapport og ikke en egentlig drøftelse af reformen af det fælles europæiske asylsystem på rådsmødet. Forslaget til omarbejdning af Eurodac-forordningen vil bl.a. indebære, at anvendelsesområdet for Eurodac-systemet udvides med henblik på identifikation og tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere og statsløse personer, som ikke søger asyl, men som er indirekst ulovligt og opholder sig ulovligt i EU. Samtidig udvides kategorierne af data, som opbevares. Forslaget til en ny forordning om asylagenturet indebærer en styrkelse af det nuværende agentur i forhold til overvågning af medlemsstaternes overholdelse af asylreglerne og mulighed for at yde teknisk og operationel bistand. Forslagene i anden lovpakke skal i det væsentlige sikre en øget harmonisering af standarder for asylproceduren, modtagelsesforhold og

³ Forslagene er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), tredje del, afsnit V. Ifølge protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i vedtagelsen af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollen er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Danmark har imidlertid en parallelaftale i forhold til den gældende Dublin-forordning og Eurodac-forordning, der giver Danmark ret til fortsat at være tilsluttet retsaktens med ændringer på mellemstatsligt grundlag, såfremt Danmark inden 30 dage efter vedtagelsen giver meddelelse til Kommissionen om, at man vil gennemføre indholdet af ændringerne i national lovgivning, jf. parallelaftalens artikel 3, stk. 2. Hvis Danmark beslutter ikke at gennemføre sådanne ændringer, følger det af parallelaftalens artikel 3, stk. 7, at aftalen som udgangspunkt betragtes som opsagt.

tildeling af beskyttelse med henblik på at forebygge sekundære bevægelser inden for EU. Formålet med forslaget om indførelse af en EU-genbosætningsramme er at etablere en EU-ramme med fælles procedurer for genbosætning af tredjelandstatsborgere eller statsløse personer med behov for international beskyttelse. Samtlige forslag er omfattet af det danske retsforbehold, men Danmark har en parallelaftale i forhold til den gældende Dublin-forordning og Eurodac-forordning. Hvis Danmark tilslutter sig Dublin- og Eurodac-forslagene vil det derfor have lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom Danmark vil skulle bidrage til finansieringen. Gennemførelsen af Eurodac-forordningen forventes at være forbundet med væsentlige statsfinansielle konsekvenser, idet tilpasning af nationale it-systemer vurderes nødvendig. Fsva. Dublin-forordningen arbejdes der fra dansk side for etablering af en ordning, som fastholder Danmarks deltagelse i Dublin-systemet, uden at Danmark bliver omfattet af en obligatorisk omfordelingsordning. Fsva. Eurodac-forslaget er regeringen umiddelbart positivt indstillet, men lægger vægt på, at forslagens fordele står mål med medlemsstaternes udgifter til tilpasning af it-systemer mv. Forslagene vurderes at overholde nærhedsprincippet.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 4. maj 2016 sin første asylpakke med henblik på en reform af det fælles europæiske asylsystem. Pakken omfatter forslag til omarbejdning af Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen samt et forslag til forordning om et europæisk asyl-agentur.

Kommissionens anden lovpakke, der blev fremsat den 13. juli 2016, indeholder forslag til en asylprocedureforordning, en kvalifikationsforordning samt en omarbejdning af modtagelsesdirektivet. Pakken omfatter endvidere et forslag til en forordning om en fælles ramme for genbosætning.

Forslagene skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget til omarbejdning af Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 2, litra e), om kriterier og procedurer til bestemmelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om asyl eller subsidiær beskyttelse.

Forslaget til omarbejdning af Eurodac-forordningen har endvidere hjemmel i artikel 79, stk. 2, litra c), om ulovlig indvandring og ulovligt ophold, artikel 87, stk. 2, om indsamling, lagring, behandling, analyse og udveksling af relevante retshåndhævelsesformål samt 88, stk. 2, om Europols arbejdsområder og opgaver.

Danmark deltager i den gældende Dublin-forordning og Eurodac-forordning via en mellemstatslig aftale (parallelaftale), som giver Danmark mulighed for at tilslutte sig ændringer til forordningerne på mellemstatsligt grundlag, hvis Danmark inden 30 dage efter vedtagelsen giver meddelelse til Europa-Kommissionen om, at Danmark vil gennemføre indholdet i national ret. Det bemærkes, at de bestemmelser af den gældende Eurodac-forordning, som vedrører proceduren for sammenligning og videregivelse af oplysninger med henblik på retshåndhæ-

velse, kræver en supplerende protokol til parallelaftalen for Danmark, idet retshåndhævelses-elementet udgør et nyt formål i forhold til den oprindelige Eurodac-forordning.

Forslaget til forordning om et europæisk asylagentur er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 1 og 2, om den fælles asylpolitik.

Forslaget til asylprocedureforordningen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 2, litra d).

Forslaget til kvalifikationsforordningen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 2, litra a) og b).

Forslaget til omarbejdning af modtagelsesdirektivet er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 2, litra f).

Forslaget til forordning om en EU-genbosætningsramme er fremsat med hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V, artikel 78, stk. 2, litra d).

Som følge af retsforbeholdet kan Danmark ikke deltage i asylprocedureforordningen, kvalifikationsforordningen, modtagelsesdirektivet og forordningen om en EU-genbosætningsramme.

Forslaget til forordning om et europæisk asylagentur er også omfattet af retsforbeholdet. Danmark har hidtil bidraget til det praktiske samarbejde mellem medlemsstaterne på asylområdet i regi af EASO. Som i den nuværende forordning fremgår det således af forslaget, at asylagenturet fremmer det operationelle samarbejde med Danmark, og at en dansk repræsentant inviteres til at deltage på alle bestyrelsesmøder, dog uden stemmeret.

3. Formål og indhold

De væsentligste dele af forslagene gennemgås enkeltvis nedenfor.

Forslag til omarbejdning af Dublin-forordningen:

Dublin-forordningen fastsætter kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning. De gældende kriterier for at afgøre, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for at behandle en asylansøgning, er i alt væsentlig bevaret i forslaget. Formålet med omarbejdningen er at effektivisere og forenkle disse regler. Endvidere foreslås det at supplere det nuværende Dublin-system med en obligatorisk omfordelingsmekanisme, som ifølge forslaget skal sikre en hensigtsmæssig ansvarsdeling mellem medlemsstaterne. Endelig skal forslaget modvirke misbrug af systemet og modvirke sekundære bevægelser. Disse formål er delvist understøttet gennem ændringer i de øvrige forordninger og direktiver, som gennemgås nedenfor.

Det foreslås, at der indføres en forpligtelse for asylansøgere til at indgive deres ansøgning i den medlemsstat, hvor den pågældende først indrejser i EU eller i den medlemsstat, hvor den pågældende måtte have lovligt ophold.

Inden den medlemsstat, hvori asylansøgningen er indgivet, anvender kriterierne for vurderingen af, hvilken medlemsstat der skal behandle en asylansøgning, skal den først kontrollere,

om ansøgningen skal afvises med henvisning til, at ansøgeren kommer fra et første asylland eller et sikkert tredjeland. Er det tilfældet, er den pågældende medlemsstat ansvarlig for at behandle ansøgningen med henblik på at træffe afgørelse herom.

Den pågældende medlemsstat skal endvidere kontrollere, om ansøgeren kommer fra et sikkert oprindelsesland, og om ansøgeren udgør en sikkerhedsrisiko. Er det tilfældet, er den pågældende medlemsstat også ansvarlig for at behandle ansøgningen, som i disse tilfælde skal behandles efter en fremskyndet procedure.

Det foreslås endvidere, at den medlemsstat, der har behandlet en asylansøgning, herunder foretaget den indledende kontrol med henblik på afvisning eller behandling i en fremskyndet procedure, skal anses for at være ansvarlig for at behandle alle fremtidige krav og ansøgninger fra den pågældende ansøger, uanset at den pågældende ansøger måtte have forladt medlemsstaten. Dette understøtter formålet med Dublin-systemet, hvorefter kun én medlemsstat er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, ligesom det understøtter, at kriterierne for, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, kun kan anvendes én gang.

Det foreslås, at der indføres en obligatorisk omfordelingsmekanisme, som aktiveres automatisk, når en medlemsstat står over for et uforholdsmæssigt stort antal af asylansøgere, som den er ansvarlig for at behandle efter reglerne i Dublin-forordningen. Fordelingsmekanismen vil ifølge forslaget indebære, at hvis en medlemsstats andel af det samlede antal ansøgninger om international beskyttelse i EU overstiger en på forhånd fastlagt fordelingsnøgle med 150 pct., vil nye asylansøgere blive omfordelt til andre medlemsstater.

Kommissionens forslag var senest på dagsordenen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017. Der var alene tale om en statusrapport, og som på de forudgående rådsmøder henholdsvis den 18. maj og den 9. juni 2017 vurderes det seneste rådsmøde ikke at have ført til fremskridt i forhandlingerne.

Det er fortsat uafklaret, om omfordelingsmekanismen, herunder navnligt aktiveringen heraf, skal integreres i Dublin-forordningen.

Kommissionens forslag til en omarbejdet Dublin-forordning skal med henblik på at forebygge sekundære bevægelser også sikre, at en ansøger lader sig registrere og samarbejder med medlemsstaternes myndigheder. Manglende efterlevelse heraf vil få konsekvenser i forhold til modtagelsesforhold og proceduremæssige konsekvenser i form af hastebehandling af asylansøgningen.

Det bemærkes, at definitionen af familiemedlemmer foreslås udvidet ved at medtage ansøgerens søskende og ved at medtage familierelationer, der blev skabt, efter at ansøgeren forlod sit oprindelsesland, men inden den pågældende ankom til medlemsstatens område.

Forslag til omarbejdning af Eurodac-forordningen:

Forslaget til ændring af Eurodac-forordningen har til formål at understøtte den praktiske gennemførelse af forslaget om en omarbejdning af Dublin-forordningen. Det er endvidere formålet at styrke identifikationen af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold og tredjelands-

statsborgere, som er indrejst ulovligt i EU ved de ydre grænser, idet disse oplysninger kan hjælpe medlemsstaterne, når der skal udstedes nye rejsedokumenter til en tredjelandstatsborger med henblik på tilbagesendelse. Systemet vil således fremadrettet kunne tjene et bredere indvandringsformål. I dag foretages ingen sammenligninger mellem fingeraftryksoplysninger, der er optaget af migranter ved de ydre grænser, og fingeraftryksoplysninger, der er optaget af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold. Sammenligninger mellem fingeraftryksoplysninger fra irregulære migranter og asylansøgere holdes kun op mod asyloplysninger, idet Eurodac-systemet er en asyldatabase. Med forslaget bliver det muligt for medlemsstaterne at lagre og søge i data om tredjelandstatsborgere eller statsløse personer, som ikke søger asyl, men som er indrejst ulovligt eller opholder sig ulovligt i EU. Formålet er at bidrage til kontrollen af ulovlig migration og sekundære bevægelser inden for EU og sikre identifikationen af tredjelandstatsborgere uden lovligt ophold med henblik på tilbagesendelse, idet disse oplysninger kan hjælpe medlemsstaterne, når der skal udstedes nye rejsedokumenter til de pågældende.

Forslaget vil også give medlemsstaterne mulighed for at opbevare flere personoplysninger i Eurodac i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne, såsom navn, fødselsdato, nationalitet, identitetspapirer eller rejsedokumenter samt ansigtsbillede. Ved at øge mængden af data i systemet vil medlemsstaternes myndigheder lettere kunne identificere en tredjelandstatsborger uden lovligt ophold eller en asylansøger uden at skulle anmode om oplysninger fra en anden medlemsstat, som tilfældet er i dag.

Medlemsstaterne skal indføre sanktioner i overensstemmelse med national ret over for de personer, som nægter at lade et ansigtsbillede optage, eller som ikke efterlever proceduren for optagelse af fingeraftryk. Det præciseres, at optagelsen af fingeraftryk og ansigtsbillede af mindreårige fra seksårsalderen skal ske på en børnevenlig måde af personale, der er uddannet specifikt hertil.

Aldersgrænsen for at optage fingeraftryk foreslås nedsat fra 14 år til 6 år. Formålet er bl.a. at styrke beskyttelsen af mindreårige, der er blevet adskilt fra deres familie, da forslaget giver en medlemsstat mulighed for at spore familie, der måtte opholde sig i en anden medlemsstat, hvis en sammenligning af fingeraftryk viser, at barnet tidligere har opholdt sig i den pågældende anden medlemsstat.

I formandskabets kompromisforslag til Eurodac-forordningen af 28. april 2017 foreslås det bl.a., at Eurodac-systemet også skal anvendes til brug for gennemførslen af genbosættninger efter forslaget om en fælles EU-genbosættingsramme. Videre foreslås det at inkludere farvekopier af pas og ID-dokumenter i Eurodac-systemet samt at give retshåndhævende myndigheder adgang til at foretage alfanumeriske søgninger med henblik på at støtte retshåndhævelses- og udsendelsesformål.

Der blev indledt trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet den 6. september 2017, og forhandlingerne pågår.

Forslag til forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur:

Formålet med forslaget er at styrke det nuværende EASO's rolle og udvikle det til et fuldt udbygget agentur og ekspertisecenter, som fremmer gennemførelsen af det fælles europæiske asylsystem og forbedrer dets funktionsmåde.

En af agenturets væsentligste opgaver skal være at overvåge og vurdere medlemsstaternes gennemførelse af de fælles europæiske asylregler, herunder særligt asylproceduren, Dublin-systemet, anerkendelsesprocenter og arten og kvaliteten af den tildelte internationale beskyttelse.

Endvidere foreslås, at agenturet skal styrkes for at yde operationel og teknisk bistand til medlemsstaterne. Bistanden omfatter bl.a. muligheden for at stille ekspertise til rådighed i form af asylstøttehold med henblik på identifikation og registrering af tredjelandstatsborgere, asylsagsbehandling, rådgivning og koordination af medlemsstatens etablering eller tilvejebringelse af modtagefaciliteter mv. Asylstøtteholdene består af eksperter fra agenturets egne rækker, eksperter fra medlemsstaterne eller eksperter, som disse har udstationeret til agenturet. Bistanden omfatter også muligheden for, at agenturet efter anmodning eller på eget initiativ indsætter eksperter fra en asylindsatspulje bestående af eksperter fra medlemsstaterne i tilfælde, hvor en medlemsstats asyl- og modtagelsessystemer er udsat for et uforholdsmæssigt stort pres. For at sikre, at eksperter står klar til øjeblikkelig indsættelse, foreslås det, at asylindsatspuljen skal bestå af en reserve på mindst 500 eksperter fra medlemsstaterne.

I tilfælde af uforholdsmæssigt pres på medlemsstaternes asylsystem kan agenturet – uden anmodning fra medlemsstaterne - tilrettelægge og koordinere operationelle og tekniske foranstaltninger. Hvis en medlemsstat i denne situation ikke anmoder agenturet om operationel og teknisk bistand eller ikke tager imod agenturets tilbud om en sådan bistand eller ikke træffer hensigtsmæssige foranstaltninger for at afhjælpe et sådant pres eller ikke efterkommer Kommissionens henstilling om at træffe visse foranstaltninger, og derved gør asyl- eller modtagelsessystemerne så ineffektive, at de truer det fælles europæiske asylsystems funktion, kan Rådet efter forslag fra Kommissionen vedtage en afgørelse i form af en gennemførelsesretsakt og udpege en eller flere foranstaltninger, som agenturet skal gennemføre for at støtte den pågældende medlemsstat.

Trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet blev indledt den 7. februar 2017, og forhandlingerne pågår.

Forslag til omarbejdning af modtagelsesdirektivet:

Formålet med forslaget er at sikre en øget harmonisering af modtagelsesforholdene i EU bl.a. for derved at reducere incitamentet til asylansøgere sekundære bevægelser. Det skal bl.a. ske ved, at medlemsstaterne får bedre muligheder for at boligplacere asylansøgere og pålægge dem meldepligt. Det foreslås også, at kun den medlemsstat, der er ansvarlig for behandling af en ansøgning, stiller modtagelsesforhold til rådighed, og at der indføres klarere regler for, i hvilke tilfælde retten til materielle modtagelsesforhold kan begrænses. Endvidere foreslås det, at asylansøgere – med undtagelse af dem, hvis ansøgning sandsynligvis vil blive afvist – hurtigt får adgang til arbejdsmarkedet for derved at reducere ansøgernes afhængighed og forbedre mulighederne for senere at blive integreret.

I formandskabets seneste kompromisforslag til modtagelsesdirektivet af 31. oktober 2017 fastholdes det, at medlemsstaternes frist for at give asylansøgere adgang til arbejdsmarkedet udvides fra 6 til 9 måneder. Herudover er der bl.a. foreslået en ny bestemmelse, der under-

streger medlemsstaternes ret til at anvise opholdssted for asylansøgere af hensyn til geografisk fordeling og tilgængelighed.

Forslaget forhandles i attaché-gruppen.

Forslag til kvalifikationsforordning:

Det foreslås, at kvalifikationsdirektivet erstattes af en forordning. Formålet med forslaget er at harmonisere behandlingen af asylansøgninger på tværs af medlemsstaterne. Med forslaget præciseres en række kriterier for anerkendelse af ansøgere. Endvidere præciseres reglerne om rettigheder i relation til bl.a. bopæl, ophold og integration samt forpligtelser for personer med international beskyttelse. Desuden forpligtes medlemsstater til at iagttage analyser og vejledninger fra Den Europæiske Unions Asylagentur vedrørende oprindelseslande med henblik på at øge konvergens af asylafgørelser i hele EU. Samtidig foreslås det, at medlemsstaterne forpligtes til i højere grad at foretage løbende statusvurderinger af personer med international beskyttelse, således at der udelukkende ydes beskyttelse, så længe beskyttelsesbehovet består. Herudover indeholder forslaget bestemmelser med henblik på at fremme integration af personer med international beskyttelse, herunder gennem muligheden for at gøre adgangen til visse typer social bistand, der er fastsat i national ret, for både flygtninge og personer med subsidiær beskyttelsesstatus betinget af deres effektive deltagelse i integrationsforanstaltninger. Endelig tager forslaget sigte på at mindske sekundære bevægelser af personer, der har opnået international beskyttelse.

I formandskabets kompromisforslag til kvalifikationsforordningen fra 4. oktober 2017 foreslås det bl.a., at personer, som opnår flygtningestatus, skal meddeles opholdstilladelse i 3-10 år med mulighed for fornyelse. Det foreslås desuden, at personer, som opnår subsidiær beskyttelsesstatus, meddeles opholdstilladelse i 1-5 år med mulighed for fornyelse.

Trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet blev indledt den 25. september 2017 og seneste trilog blev afholdt den 18. oktober 2017.

Forslag til asylprocedureforordning:

Det foreslås, at asylproceduredirektivet erstattes af en forordning. Formålet med forslaget er at indføre en ensartet procedure for international beskyttelse, som er effektiv, retfærdig og afbalanceret. Forslaget indebærer bl.a. en forenkling af reglerne, hvilket skal bidrage til at fjerne incitamenterne for asylansøgere til asylshopping og sekundære bevægelser mellem medlemsstaterne. Det gøres tydeligt, at en asylansøger har pligt til at forblive i den medlemsstat, der behandler ansøgningen, og til at samarbejde med myndighederne. Fristerne harmoniseres og forkortes i forhold til de nugældende regler, og det vil blive gjort obligatorisk for myndighederne at benytte en fremskyndet procedure for visse typer af ansøgninger f.eks. ansøgninger, der er åbenbart grundløse, og ansøgninger, som har karakter af åbenlyst misbrug, såsom ansøgninger med vildledende eller inkonsekvente oplysninger, eller ansøgninger, som har til formål at forsinke eller hindre udsendelse. Endvidere præciseres ansøgernes rettigheder og pligter. Ansøgere har ret til en personlig samtale med henblik på afklaring af, hvorvidt ansøgningen opfylder betingelserne for at blive behandlet, ligesom ansøgere tilbydes gratis juridisk bistand og repræsentation i løbet af alle faser af proceduren, medmindre ansøger selv råder over tilstrækkelige midler, eller ansøgningen anses for at være udsigtsløs. Herudover fastsættes særlige rettigheder for uledsagede mindreårige børn og andre ansøgere med særlige behov. For uledsagede mindreårige gælder bl.a., at de hurtigt skal tildeles en værge.

Forslaget behandles fortsat i rådsarbejdsgruppen.

Forslag til genbosætning:

Forslaget har til formål at fastlægge en EU-genbosætningsramme med fælles procedurer for, hvordan EU vil overholde sine tilsagn om genbosætning af tredjelandsstatsborgere eller statsløse personer med behov for international beskyttelse. Genbosætningsforslaget er en integreret del af en større EU-målsætning om at sikre, at beskyttelse kan tilbydes til de personer, som har brug for det, samtidig med at anvendelsen af de ulovlige og farlige ruter, som benyttes af personer på flugt, begrænses mest muligt. Genbosætning skal således tilbydes som et legalt alternativ til menneskesmugling, således at smuglernetværk ikke kan tjene på at smugle migranter med behov for international beskyttelse til EU. Derudover er det hensigten at udvise solidaritet med de lande i nærområderne, som huser et stort antal personer med behov for international beskyttelse, ved at medvirke til at lette presset på disse lande. I henhold til forslaget bemyndiges Rådet til at udarbejde en årlig EU-genbosætningsplan, der fastsætter det maksimale, samlede antal personer, der skal genbosættes i EU, og det antal personer, som hver medlemsstat skal genbosætte ud af det samlede antal, samt de overordnede geografiske prioriteter. Inden for Rådets overordnede årlige ramme bemyndiges Kommissionen til efterfølgende at udarbejde en eller flere målrettede EU-genbosætningsordninger. På Coreper den 15. november 2017 fik formandsskabet mandat til at indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har godkendt LIBE-udvalgets betækningsudkast på alle forslagene bortset fra på asylprocedureforordningen, som fortsat behandles i udvalget. Senest godkendte Europa-Parlamentet den 16. november 2017 betækningsudkastet på Dublin-forordningen, hvorved der blev givet mandat til at indlede forhandlingerne med Rådet. I betænkningen foreslås der bl.a. en udvidelse af den af Kommissionen foreslåede obligatoriske omfordelingsmekanisme, sådan at omfordeling skal finde sted generelt for at sikre en fair fordeling af asylansøgere blandt medlemsstaterne, og ikke alene i en situation, hvor en medlemsstat står over for et uforholdsmæssigt stort antal asylansøgere.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt. De nævnte retsakter omhandler en udvidelse af det fælles europæiske asylsystem, som kun kan gennemføres på EU-niveau.

6. Gældende dansk ret

Den gældende Dublin-forordning og Eurodac-forordning er gennemført i dansk ret ved lov nr. 323 af 18. maj 2005 om ændring af udlændingeloven (Tilknytning til Eurodac-forordningen og Dublinforordningen på mellemstatsligt grundlag m.v.). Danmark indgik den 8. marts 2006 en parallelaftale med Det Europæiske Fællesskab om Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen og indtrådte i samarbejdet med de øvrige EU-medlemsstater samt Norge og Island den 1. april 2006.

Senere ændringer af Dublin-forordningen er gennemført ved lov nr. 1619 af 26. december 2013 om ændring af udlændingeloven (Gennemførelse af den reviderede Dublinforordning af 26. juni 2013).

Eurodac-forordningen er gennemført i udlændingelovens kapitel 8 a om videregivelse af oplysninger i medfør af reglerne i Dublinforordningen, Schengenkonventionen, VIS-forordningen og Eurodac-forordningen m.v.

Senere ændringer af Eurodac-forordningen er gennemført ved lov nr. 1575 af 15. december 2015 om ændring af udlændingeloven (Gennemførelse af den reviderede Eurodac-forordning).

Genbosætning er reguleret i udlændingelovens § 8, hvorefter der gives ophold til flygtninge, der kommer hertil som led i en aftale med UNHCR eller lignende international aftale, og som er omfattet af flygtningekonventionen af 28. juli 1951 (§ 8, stk. 1), eller som ved en tilbagevenden til hjemlandet risikerer dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (§ 8, stk. 2), eller som må antages at ville opfylde grundprincipperne for at opnå opholdstilladelse efter en af udlændingelovens bestemmelser, såfremt de var indrejst i Danmark som asylansøgere (§ 8, stk. 3).

De øvrige forslag giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget til Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige konsekvenser, og ændringerne er ikke bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Da der er tale om en omarbejdning af Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen, som Danmark har tiltrådt på mellemstatsligt grundlag i medfør af parallelaftaler, vil Danmark imidlertid skulle meddele Kommissionen, hvorvidt Danmark ønsker at gennemføre indholdet af ændringen i dansk ret. En gennemførelse af ændringerne i Eurodac-forordningen vil have lovgivningsmæssige konsekvenser. En gennemførelse af ændringerne i Dublin-forordningen kan have lovgivningsmæssige konsekvenser. Dette vil blive analyseret yderligere, når man er kommet nærmere en vedtagelse af retsakten.

De øvrige forslag har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

For så vidt angår Dublin-forordningen, oplyser Kommissionen, at forslaget indebærer en udgift på EU's budget på ca. 1,83 mia. euro, svarende til ca. 13,6 mia. kr., i perioden 2017-2020. Det dækker overførselsomkostningerne, når den korrigerende fordelingsmekanisme er blevet iværksat til gavn for en medlemsstat, oprettelsen og driften af et IT-system for registrering og automatisk fordeling af asylansøgere, men også støtte til opbygning af den nødvendige modtagelseskapacitet, både hvad angår infrastruktur og driftsudgifter, navnlig i de medlemsstater, der hidtil kun har måttet klare et begrænset antal asylansøgere.

Som anført under punkt 2 er forslaget omfattet af Danmarks retsforbehold. Derfor bidrager Danmark ikke til finansieringen af forslaget.

Hvis Danmark vælger at tilslutte sig forslaget, vil Danmark skulle bidrage til finansieringen. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift på ca. 273 mio. kr. i perioden 2017-2020. Dette vil blive analyseret yderligere, når man er nærmere en vedtagelse af retsakten.

Kommissionen angiver, at forslaget til omarbejdning af Eurodac-forslaget indebærer en udgift på EU's budget på ca. 30,5 mio. euro i perioden 2017-2020. Dette omfatter udgifter til det centrale systems tekniske opgradering og øgede lagerplads og kapacitet. De omfatter også it-relaterede tjenester, software og hardware og vil dække opgradering og tilpasning, således at der kan søges på alle kategorier af oplysninger til både asyl- og indvandringsformål. De afspejler også udgifter til det ekstra personale, som EU's it-agentur, eu-LISA, får brug for samt andre administrative omkostninger.

Da forslaget er omfattet af retsforbeholdet, bidrager Danmark i udgangspunktet ikke til finansieringen heraf. Hvis Danmark vælger at tilslutte sig forslaget, vil Danmark skulle bidrage til finansieringen. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift på 4,5 mio. kr.

I lyset af, at kategorierne af data, der opbevares i Eurodac-systemet, udvides med det fremsatte forslag, herunder ved at inddrage farvekopier af pas og ID-dokumenter i Eurodac til udsendelsesformål, forventes det at blive nødvendigt med tilpasninger af nationale it-systemer. Der vil blive iværksat et arbejde med henblik på en endelig vurdering af de økonomiske konsekvenser, herunder et foreløbigt skøn over danske udgifter til udvikling af de nationale systemer, evt. indkøb af udstyr og driftsomkostninger, til brug for Eurodac-systemet. Niveaueet for de danske udgifter forventes at være af væsentligt omfang.

De øvrige forslag giver ikke anledning til økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslagene forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har senest været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde den 23. november 2017.

Sagen har tidligere været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde den 26. september, 16. marts, 23. maj og 31. maj 2017.

Dansk Flygtningehjælp gjorde i forbindelse med høringen den 16. marts 2017 opmærksom på sit positionspapir af den 10. marts 2017. I positionspapiret er der identificeret fem kerneområder, der ifølge Dansk Flygtningehjælp, bør lægges vægt på i en reform af Dublin-systemet. Ifølge Dansk Flygtningehjælps bør medlemslandene i EU udvise solidaritet og tage ansvar for asylansøgerne for at sikre asylansøgeres rettigheder og for at etablere et velfungerende og effektivt Dublin-system. I forlængelse heraf mener Dansk Flygtningehjælp derfor, at det maltesiske formandskabs forslag af den 15. februar 2017 om omfordelingsmekanismen som en separat retsakt, vil forhindre et solidarisk og effektivt Dublin-system.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til punktet.

I relation til Kommissionens forslag til en omarbejdet Dublin-forordning er der trods langstrakte forhandlinger endnu ikke opnået enighed blandt medlemsstaterne om et revideret Dublin-system. Rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017 vurderes heller ikke at have ført til fremskridt i forhandlingerne. På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 14. september 2017 udtalte Tyskland – som også tidligere har udtrykt stor utilfredshed med, at det ikke har været muligt at fremme sagen i Rådet – at man ser frem til et revideret udspil fra Kommissionen, og at man ikke forventer, at det vil kunne vedtages ved enighed, hvilket der ellers er udtrykt ønske om i Det Europæiske Råd i oktober og december 2016 og i juni 2017. Af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 19.-20. oktober fremgår det imidlertid fortsat, at der skal søges opnået konsensus om reformen af det fælles europæiske asylsystem, dog nu med præcisering af, at det skal ske i løbet af den første halvdel af 2018. Det fremgår endvidere, at Det Europæiske Råd vil vende tilbage til sagen på december mødet den 14.-15. december.

Hovedudfordringen er fortsat Kommissionens forslag om en obligatorisk omfordelingsordning. Overordnet kan medlemsstaterne inddeles i to grupper, der er henholdsvis for og imod obligatorisk omfordeling. Det forventes, at forslaget fortsat vil møde betydelig modstand fra en række (navnlig østeuropæiske) lande. De største uenigheder drejer sig herudover om, hvorvidt omfordeling skal aktiveres pr. automatik eller ved rådsbeslutning samt om omfordeling skal omfatte alle asylansøgere uanset anerkendelsesprocent. Endelig er der fortsat drøftelser af, i hvilket omfang alternative former for solidaritet skal kunne træde i stedet for omfordeling.

På rådsmødet ventes alene en kort, overordnet statusrapport og ikke en egentlig drøftelse af reformen af det fælles europæiske asylsystem på rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side arbejdes for etablering af en ordning, som fastholder Danmarks deltagelse i Dublin-systemet uden at blive omfattet af en tvungen omfordelingsordning. Danmark står samtidig fast på, at asyl- og indvandringspolitikken fastlægges i Danmark.

Fsva. Eurodac-forslaget, er regeringen umiddelbart positivt indstillet. Regeringen lægger vægt på, at forslagens fordele står mål med medlemsstaternes udgifter til tilpasning af it-systemer.

Regeringen er generelt positivt indstillet over for forslaget om Den Europæiske Unions Asylagentur og Danmarks fortsatte deltagelse i det operative samarbejde.

Danmark deltager ikke i et eventuelt EU-genbosætningsprogram på grund af retsforbeholdet. Danmark deltager endvidere ikke i modtagelsesdirektivet, ligesom en ny kvalifikationsforordning og en ny asylprocedureforordning heller ikke vil være bindende for Danmark på grund retsforbeholdet. Under drøftelserne vil Danmark notere sig Kommissionens forslag.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslagene i de to lovpakker blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 6. oktober 2017 til orientering.

Der blev sendt grund- og nærhedsnotat vedrørende forslag til forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur den 2. september 2016. Grund- og nærhedsnotater vedrørende forslag til omarbejdning af Eurodac-forordningen og Dublin-forordningen blev sendt henholdsvis den 26. og 27. september 2016. Grund- og nærhedsnotatet om forslaget om indførelse af EU's genbosætningsramme blev fremsendt den 7. oktober 2016. Grund- og nærhedsnotatet om omarbejdning af modtagelsesdirektivet blev fremsendt den 1. november 2016. Grund- og nærhedsnotater vedrørende forslag til kvalifikationsforordning og asylprocedureforordning blev sendt henholdsvis den 19. december 2016 og den 16. januar 2017.

Dagsordenspunkt 11. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) og om ændring af forordning (EF) nr. 1987/2006 og Rådets afgørelse 2007/533/RIA og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1077/2011

KOM(2017) 352 endelig

= Generel indstilling

Nyt notat

Sagen er omfattet af retsforbeholdet. Dele af forslaget udgør dog en udbygning af Schengen-reglerne,⁴ mens andre dele af forslaget er omfattet af Danmarks parallelaftale vedrørende Dublin- og Eurodac-samarbejdet.⁵ Enkelte dele af forslaget vil ikke være bindende for Danmark og ikke finde anvendelse i Danmark.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 29. juni 2017 forslag til forordning vedrørende Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA). Den gældende forordning om oprettelse af agenturet fra 2011 ophæves. Formålet med forslaget er bl.a. at forbedre den måde, agenturet fungerer på og at styrke dets rolle for at sikre, at det med sit mandat kan klare de nuværende udfordringer på EU-plan inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Med forslaget tages der endvidere højde for, at agenturet vil få til opgave at varetage nye systemer og skal bidrage til at sikre udviklingen af interoperabilitet mellem de store IT-systemer, såfremt der vedtages lovgivning herom. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Dele af forslaget udgør dog en udbygning af Schengen-reglerne. Andre dele af forslaget er omfattet af Danmarks parallelaftale vedrørende Dublin- og Eurodac-samarbejdet, og enkelte dele af forslaget vil ikke være bindende for Danmark eller finde anvendelse i Danmark. Nærhedsprincippet vurderes overholdt. Hvis Danmark vælger at tilslutte sig forordningen, vurderes det at have visse statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

2. Baggrund

4 Dele af forslaget til forordningen er fremsat efter TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-traktaten, finder derfor anvendelse på disse dele, hvilket indebærer, at foranstaltningerne ikke vil være bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark. Da forordningen imidlertid udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne, træffer Danmark, inden seks måneder efter vedtagelsen af forordningen afgørelse om, hvorvidt Danmark vil gennemføre forordningen i dansk ret, jf. protokollens artikel 4 ("opt-in").

5 Aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet i Danmark eller en anden EU-medlemsstat, og om "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublinkonventionen (EUT L 66 af 8.3.2006, s. 38.). Parallelaftalen giver Danmark ret til fortsat at være tilsluttet forordningen med ændringer på mellemstatsligt grundlag, såfremt Danmark inden 30 dage efter vedtagelsen giver meddelelse til Kommissionen om at gennemføre ændringerne i national lovgivning, jf. parallelaftalens artikel 3, stk. 2.

Kommissionen har ved KOM(2017) 352 endelig af 29. juni 2017 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedrørende Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) og om ændring af forordning (EF) nr. 1987/2006 (SIS II) og Rådets afgørelse 2007/533/RIA (SIS II) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1077/2011.

Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Retsgrundlaget for forslaget til forordning er TEUF artikel 74, om passende foranstaltninger til at fremme og styrke det administrative samarbejde mellem nationale myndigheder og Kommissionen, og TEUF artikel 77, stk. 2, litra a) og b), om henholdsvis den fælles politik for visa og andre tilladelser til kortvarigt ophold og personkontrol ved passage af de ydre grænser.

Forslaget er endvidere fremsat med hjemmel i TEUF artikel 78, stk. 2, litra e), om kriterier og procedurer til bestemmelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om asyl eller subsidiær beskyttelse, TEUF artikel 79, stk. 2, litra c), om ulovlig indvandring og ulovligt ophold, herunder udsendelse og repatriering af personer med ulovligt ophold, TEUF artikel 82, stk. 1, litra d), om at fremme samarbejdet mellem judicielle eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne i forbindelse med strafforfølgning og fuldbyrdelse af afgørelser, TEUF artikel 85, stk. 1, om Eurojusts opgaver, TEUF artikel 87, stk. 2, litra a), om indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af relevante oplysninger til retshåndhævelsesformål og TEUF artikel 88, stk. 2, om Europa-Parlamentet og Rådets kompetence til at fastlægge Europols struktur, funktionsmåde, indsatsområde og opgaver.

Da nærværende forslag, i det omfang det vedrører anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS), Visuminformationssystemet (VIS), samt de evt. kommende systemer, ind- og udrejsesystemet (EES) og EU-systemet vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS), udbygger Schengen-reglerne, skal Danmark i henhold til artikel 4 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling inden seks måneder efter forordningens vedtagelse, beslutte, om man vil gennemføre disse dele af forordningen i dansk ret.

I henhold til artikel 3 i Danmarks parallelaftale om Dublin- og Eurodac-samarbejdet skal Danmark meddele Kommissionen, om Danmark vil gennemføre indholdet af forordningen i dansk ret, for så vidt angår Eurodac og Dublin-systemet.

For så vidt angår ECRIS-TCN-systemet, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark, jf. artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling. Kommissionen har fremsat forslag om ECRIS-TCN den 29. juni 2017, der er et centraliseret system, via hvilket der kan fremsøges medlemsstater, der ligger inde med strafferetlige oplysninger om tredjelandsstatsborgere og statsløse personer.

Forordningen om eu-LISA blev vedtaget i 2011⁶ og er ændret i 2015 for at tage hensyn til de ændringer, der blev foretaget i den omarbejdede forordning om Eurodac.⁷ Eu-LISA består af

⁶ Forordning (EU) nr. 1077/2011.

⁷ Forordning (EU) nr. 603/2013.

en bestyrelse, en administrerende direktør og rådgivende grupper for hvert af de systemer, agenturet forvalter.

Eu-LISA begyndte at udføre sine primære opgaver den 1. december 2012 og er på nuværende tidspunkt ansvarligt for den operationelle forvaltning på centralt plan af VIS (siden 1. december 2012), SIS II (siden maj 2013) og Eurodac (siden juni 2013). Eu-LISA kan også få overdraget ansvaret for udviklingen og den operationelle forvaltning af andre store it-systemer inden for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvis der fastsættes bestemmelser herom i de relevante lovgivningsmæssige retsakter.

Agenturets hjemsted er Tallinn, og systemerne drives fra et teknisk anlæg i Strasbourg. Der er et back-up anlæg i Sankt Johann im Pongau.

3. Formål og indhold

Formålet er at forbedre den måde, agenturet fungerer på, herunder øge og styrke dets rolle for at sikre, at det med sit mandat kan klare de nuværende udfordringer på EU-plan. Forslaget skal tilpasse forordningen til udviklingen i politikken, lovgivningen og de faktiske forhold, herunder navnlig det forhold, at agenturet vil få til opgave at varetage nye systemer og vil skulle bidrage til udviklingen af interoperabiliteten mellem store IT-systemer, såfremt der opnås enighed herom.

Agenturets centrale funktion er og skal fortsat være at sikre den operationelle forvaltning af store it-systemer på området med frihed, sikkerhed og retfærdighed og at forberede, udvikle og forvalte nye systemer, når det følger af de relevante lovgivningsmæssige retsakter, der har hjemmel i TEUF, 3. del, afsnit V, om samarbejdet vedrørende frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Nedenfor gennemgås en række centrale elementer i forslaget.

Nye systemer

Det foreslås, at den eksisterende systemportefølje i eu-LISA udvides således, at den vil inkludere forberedelsen, udviklingen og håndteringen af EES⁸, DubliNet⁹, ETIAS¹⁰, det automatiserede system til registrering, monitorering og mekanismen til fordeling af ansøgninger om international beskyttelse¹¹ og ECRIS-TCN¹². Det er en forudsætning for udvidelse, at de relevante lovgivningsmæssige retsakter bliver vedtaget.

Herudover foreslås det, at agenturet kan få ansvar for forberedelsen, udviklingen og/eller den operationelle forvaltning af yderligere store it-systemer.

Det bemærkes, at der med forslaget lægges op til, at der oprettes rådgivende grupper for EES/ETIAS og ECRIS-TCN-systemet¹³. De rådgivende grupper skal yde ekspertise til besty-

⁸ Forslaget om ind- og udrejsesystemet (EES) blev fremsat den 6. april 2016. Forslaget er ikke endeligt vedtaget.

⁹ DubliNet indgik som en del af omarbejdningen af Eurodac-forordningen. Systemet blev en del af eu-LISAs opgaver ved serviceleveranceaftale af 31. juli 2014 mellem eu-LISA og EU's generaldirektorat for indre anliggender.

¹⁰ Forslaget om ETIAS blev fremsat den 16. november 2017. Forslaget er endnu ikke vedtaget.

¹¹ Forslaget til omarbejdningen af Dublin-forordningen blev fremsat den 4. maj 2016. Forslaget er endnu ikke vedtaget.

¹² Forslaget om ECRIS-TCN blev fremsat den 29. juni 2017. Forslaget er endnu ikke vedtaget.

¹³ Forudsat at de relevante lovgivningstiltag bliver endelig vedtaget.

relsen. På nuværende tidspunkt er der lignende rådgivende grupper for SIS II, VIS og Eurodac. Danmark udpeger – som i dag – et medlem af en rådgivende gruppe vedrørende et stort IT-system, såfremt Danmark beslutter at gennemføre den lovgivningsmæssige retsakt, der vedrører det pågældende system i dansk ret.

Datakvalitet

Forslaget giver eu-LISA ansvaret for at oprette mekanismer for automatisk datakvalitetskontrol og fælles datakvalitetsindikatorer og udviklingen af et centralt register for rapportering og statistik. Tanken er, at der kan etableres et ”datalager”, der kan analysere anonymiserede oplysninger, der er udtrukket af de relevante systemer til statistik- og rapporteringsformål og uddannelsesmoduler om datakvalitet for det personale, der er ansvarligt for at indlæse oplysningerne i systemerne på nationalt plan. Formålet med datakontrollen er, at de centrale systemer automatisk finder tydeligt ukorrekte eller inkonsekvente oplysninger, så den relevante medlemsstat kan kontrollere dem og foretage de nødvendige rettelser.

Det bemærkes, at oprettelsen af ”datalageret” vil kræve vedtagelse af specifikke ændringer i retsakterne for de eksisterende systemer, eller at oprettelsen vedtages i nye tiltag.

Interoperabilitet

Med forslaget får agenturet ansvar for udvikling af de nødvendige foranstaltninger for at muliggøre interoperabilitet mellem alle centraliserede EU-informationssystemer vedrørende sikkerhed, grænseforvaltning og migrationsstyring, herunder visum. Dette gøres med henblik på fremadrettet at sikre:

- at der kan søges i systemerne samtidigt via en europæisk søgeportal for derved at udnytte de eksisterende informationssystemer bedre,
- at systemerne anvender en fælles biometrisk matchtjeneste, der gør det muligt at søge på tværs af forskellige informationssystemer med biometriske data,
- at systemerne har et fælles register med alfanumeriske identitetsoplysninger, der anvendes til at undersøge, om en person er registreret med forskellige identiteter i forskellige databaser.

Udviklingen af de nævnte foranstaltninger forudsætter, at de relevante lovgivningsmæssige retsakter vedtages.

Rådgivning og ad hoc støtte

Med forslaget kan medlemsstaterne anmode agenturet om rådgivning i forhold til de nationale systemers tilkobling til de centrale systemer, ligesom agenturet skal kunne yde ad-hoc støtte, når ekstraordinære behov på sikkerheds- eller migrationsområdet gør dette nødvendigt. Hvis en medlemsstat står over for særlige og uforholdsmæssigt store migrationsudfordringer ved sine ydre grænser, vil medlemsstaterne kunne regne med teknisk og operativ forstærkning fra agenturet. Anmodninger om ad-hoc støtte indgives til Kommissionen, som videresender dem til agenturet.

Delegationsaftaler vedrørende it-systemer

Når en gruppe af mindst seks medlemsstater ønsker en centraliseret it-løsning for bedre at kunne opfylde tekniske aspekter af EU-retlige forpligtelser, skal agenturet kunne pålægges at varetage opgaven vedrørende udviklingen, forvaltningen og/eller at huse den fælles it-løsning.

En sådan løsning forudsætter, at der indgås en delegationsaftale mellem de interesserede medlemsstater og agenturet. I delegationsaftalen fastsættes de nærmere betingelser for samarbejdet, herunder finansieringen, der forestås af de involverede medlemsstater. En sådan delegationsaftale kan indgås, når den er forhåndsgodkendt af Kommissionen, og agenturets bestyrelse har truffet beslutning herom.

Back-up

Det foreslås at udvide muligheden for at benytte back-up anlægget i Sankt Johann im Pongau, Østrig, til aktiv drift af store it-systemer, forudsat at det også kan sikre driften i tilfælde af systemsvigt.

Ledelse

Bestyrelsens opgaver specificeres, så de afspejler dens ansvar for at udstikke de generelle retningslinjer for agenturets aktiviteter og sikre agenturets overensstemmelse med den fælles tilgang¹⁴. I overensstemmelse med den nye finansforordning¹⁵ og rammefinansforordning¹⁶ forpligtes bestyrelsen desuden til hvert år inden udgangen af august måned at vedtage en foreløbig rapport om de fremskridt, agenturet har gjort med de planlagte aktiviteter. Endeligt ændres bestyrelsens mandat som følge af, at agenturet overdrages supplerende systemer.

Det foreslås endvidere, at bestyrelsesformandens embedsperiode øges fra to til fire år med mulighed for forlængelse én gang.

Det foreslås, at Danmark – som i dag – skal have stemmeret i agenturets bestyrelse i forbindelse med et stort it-system, hvis Danmark beslutter at gennemføre den lovgivningsmæssige retsakt om det pågældende system i dansk ret.

Den administrerende direktørs maksimale embedsperiode foreslås samtidigt øget fra tre til fem år.

I forbindelse med forhandlingerne i Rådet er der endvidere blevet tilføjet en vicedirektørstilling. Vicedirektøren skal assistere direktøren i dennes opgavevaretagelse. De øvrige arbejdsopgaver fastlægges af direktøren. Vicedirektøren skal ansættes på samme vilkår som direktøren.

Tilpasning af budgetbestemmelserne til delegeret forordning (EU) 1271/2013

Der foreslås en tilpasning af budgetbestemmelserne, så de bringes i overensstemmelse med de retningslinjer, der er fastsat i rammefinansforordningen¹⁷, der fastsætter de finansielle standarder for EU-organer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Foreligger ikke.

5. Nærhedsprincippet

¹⁴ Principperne i den fælles erklæring af 19. juli 2012 fra Europa-Parlamentet, Rådet og Europa-Kommissionen om decentraliserede agenturer ("den fælles tilgang").

¹⁵ Forordning (EU) nr. 966/2012.

¹⁶ Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1271/2013 af 30. september 2013.

¹⁷ Delegeret forordning (EU) nr. 1271/2013.

Kommissionen anfører om nærhedsprincippet, at formålet med forslaget er at bekræfte overdragelsen af den operationelle forvaltning af det centrale SIS, det centrale VIS, de nationale infrastrukturer, det centrale Eurodac, deres kommunikationsinfrastrukturer samt andre systemer og nye supplerende opgaver til eu-LISA.

Kommissionen anfører, at disse mål ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, men bedre kan opnås på EU-plan.

Nærhedsprincippet vurderes overholdt.

6. Gældende dansk ret

Ej relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Det foreslås, at agenturet vil råde over et selvstændigt budget, der finansieres over Den Europæiske Unions almindelige budget. Agenturet vil blive tilført yderligere 78,354 mio. EUR i perioden 2018-2020. Danmarks finansieringsandel udgør ca. 2 pct. af EU's budget, svarende til knap 12 mio.kr.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes ikke umiddelbart at have konsekvenser for nationale it-systemer eller nationale dele af de fælles EU-it systemer. Forslaget vurderes ikke umiddelbart at påvirke beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen er forelagt for Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde den 23. november 2017.

Sagen har tidligere været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde den 31. august 2017.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til punktet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forholder sig overordnet positivt til forslaget, da det umiddelbart vurderes, at det er hensigtsmæssigt:

- at agenturet får øget og styrket sit mandat således, at det kan håndtere de nuværende udfordringer på EU-plan inden for området frihed, sikkerhed og retfærdighed,
- at agenturet kan håndtere den operationelle forvaltning af fremtidige systemer, som er nødvendige for at beskytte Schengen-området og grænseforvaltning samt gennemførelse af asyl- og visumpolitikker, samt

- at agenturet kan bidrage til udviklingen af interoperabilitet mellem store IT-systemer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere være forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Der blev oversendt grund-og nærhedsnotat den 22. september 2017.